

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Приватна самостојна високообразовна установа
Висока стручна школа
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС
Скопје

СТАТУТ
НА
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС
СКОПЈЕ

Скопје, јули 2010 година

Врз основа на член 9 од Законот за високото образование (Сл. Весник на Р. Македонија бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09 и 99/09) и член 32 став 3 од Законот за установите (Сл. Весник на Р. Македонија бр.32/05 и 120/05) Генералниот менаџер во својство на орган на основачите на Бизнес академија Смилевски, на ден 15.09.2010 година, го донесе следниот

СТАТУТ

на

БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Положба на Високата стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС

Член 1

Бизнес академија Смилевски е високообразовна установа која врши високообразовна дејност како додипломски стручни студии, специјалистички стручни студии и применувачка дејност од научното поле 506 Организациони науки и управување (менаџмент).

Член 2

Бизнес академија Смилевски може, под услови утврдени со закон, да врши и научно-истражувачка работа.

Член 3

Бизнес академија Смилевски (во натамошниот текст: Академија), својата дејност ја врши како самостојна висока стручна школа.

Член 4

Основачи на Академијата се:

- Цена Смилевска од Скопје, ул. Видое Смилевски-Бато бр.25/5-6, ЕМБГ 0103948455165
- Горазд Смилевски од Скопје, ул. Видое Смилевски-Бато бр.25/5-6, ЕМБГ 2707974450074
- Цветко Смилевски од Скопје, ул. Видое Смилевски-Бато бр.25/5-6, ЕМБГ 3003947450050

Назив и седиште

Член 5

Полн назив на Академијата е: Приватна самостојна високообразовна установа Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје.

Скратен назив на Академијата е: Бизнес академија Смилевски – БАС Скопје

Седиштето на Академијата е во Скопје на Булевар АВНОЈ бр.74 а.

За секојдневна употреба се користи скратениот назив.

Член 6

Покрај во седиштетото, настава за редовни и вонредни студенти се организира и во одделението за дисперзирани студии во Битола.

Член 7

Во местата каде ќе се запишат повеќе од 10 вонредни студенти, Академијата организира менторски центри за вонредно студирање.

Член 8

Академијата е запишана под реден број 22 во Регистерот на високообразовните организации на Република Македонија и Централниот регистар на Македонија.

Предмет на уредување

Член 9

Со овој Статут, Академијата ги утврдува и уредува: положбата, начинот на остварувањето на улогата, задачите и дејноста на Академијата, начинот и условите за вршење на високообразовна дејност, правниот статус и обележјата на Академијата, органите на Академијата, високообразовната дејност, наставничките звања, правата и обврските на студентите, финансирањето на дејноста, внатрешната организација, овластувањата и начинот на работа и одлучување на органот на управување, раководниот орган, стручните и други органи, како и други прашања од значење за вршење на дејноста и работењето.

Улога и задачи на Академијата

Член 10

Улога и задачи на Академијата се создавање, заштита и пренесување на знаењата за обезбедување социјална и економска благосостојба и напредок на општеството, подготвување на студентите за занимања за кои е потребна примена на стручните знаења. Посебна задача на Академијата е засновање на целокупната дејност врз современата научна мисла и емпириско истражување на потребите на македонското стопанство.

Академска заедница

Член 11

Академската заедница ја сочинуваат предавачи, виши предавачи, лектори, виши лектори и професори на висока стручна школа и студентите. Професорите на високата стручна школа остануваат членови на Академската заедница и по нивното пензионирање.

Својство на правно лице

Член 12

Академијата има својство на правно лице и своја жиро-сметка, со права и обврски

утврдени со Закон и со овој Статут.

Академијата во правниот промет настапува од свое име и за своја сметка, со права и обврски утврдени со Закон и со овој Статут.

Академијата има статус на приватна профитна установа.

Правата и обврските Академијата не може да ги остварува спротивно на законот.

Печат, штембил и други обележја

Член 13

Академијата има свој печат, штембил и амблем.

Член 14

Печатот, е во тркалеста форма и го содржи натписот: Република Македонија- Приватна самостојна високообразовна установа- Висока стручна школа Бизнес академија Смилевски, БАС- Скопје. Во средината на печатот е грбот на Република Македонија.

Член 15

Штембилот има правоаголна форма, во кој што редоследно е напишан текстот: Бизнес академија Смилевски - БАС, Бр. _____, _____ год., СКОПЈЕ.

Штембилот се употребува за архивското работење на Академијата.

Член 16

Начинот на користењето, видот и бројот на печатите и штембилот ги регулира Директорот на Академијата со посебна одлука.

Други обележја

Член 17

Изгледот на знаците и другите обележја на Академијата, на предлог на Управата на Академијата ги утврдува Наставничкиот совет.

2. АВТОНОМИЈА НА АКАДЕМИЈАТА

Содржина и заштита на автономијата

Член 18

Академијата ја врши својата дејност врз принципот на академска автономија.

Со академската автономија се гарантира интелектуалната слобода на членовите на академската заедница и творечката природа на истражувачкиот и образовниот процес, како врвни вредности и способности.

Автономијата на Академијата вклучува академска слобода, автономија на управувањето и неприкосновеност на автономијата.

Академијата има правна заштита на автономијата пред судовите и пред надлежните државни органи.

Академска слобода

Член 19

Академската слобода опфаќа:

- слобода во истражувачката работа, примената и посредување на знаењето;
- самостојно уредување на внатрешната организација и работењето со овој статут и во согласност со закон;
- слобода на изведувањето на наставата и применувачката дејност, вклучувајќи ја слободата на објавување и јавно претставување на резултатите и достигнувањата;
- слобода на студирањето, утврдувањето на правилата на студирање, лиците и видовите на наставно-образовните дејности и на проверката на знаењата на студентите;
- слобода на изборот на студиските програми и содржината на одделните предмети, како и подготвувањето учебници и други учебни помагала;
- слобода на изборот на методот на интерпретирање на наставните содржини;
- утврдување услови и критериуми за студии од прв и втор циклус, како и други видови на образование;
- подготвување, усвојување и остварување на научно-истражувачки програми и применувачка работа;
- доделување стручни, академски и научни звања согласно со закон, како и доделување на почесни академски титули;
- определување услови, критериуми и постапка за избор во наставни звања и избор во наставни звања.

Автономија во управувањето

Член 20

Автономијата во управувањето се изразува во:

- располагање и управување со недвижниот и подвижниот имот во сопственост на Академијата, во согласност со позитивните законски прописи;
- примање и управување со средствата од кој било законски извор;
- одредување на износот на школарина и другите надоместоци, согласно закон и овој Статут;
- вработување на кадар;
- склучување на договори за купопродажба и услуги;
- воспоставување на правни односи со студентите;
- склучување договори со други високообразовни институции во Република Македонија и странство;
- одлучувања за други права неопходни за делотворно извршување на своите дејности и функции;
- одлучување за други права утврдени со закон.

Неповредливост на просторот на Академијата

Член 21

Просторот на Академијата е неповредлив. Полиција и другите државни органи на безбедност не можат без согласност на Директорот или на лице овластено од него да влегуваат во овој простор, освен за спречување на извршување на кривично дело, непосредно што претстои или започнато кривично дело, за задржување на неговиот сторител, како и во случај на природни и други непогоди (пожар, поплава и слично).

Заштита на автономијата

Член 22

Автономијата на Академијата не може да се нарушува и со:

- неповикано учество во дејноста на Академијата;
- извршување на високообразовна и друга дејност што ги загрозува правата на членовите на академската заедница насочени кон дискриминација на човекот и граѓанинот, сврзана со полот, расата, бојата на кожата, националната и етничката припадност, социјалното потекло, политичкото и верското убедување и припадност, имотната и општествената положба;
- политичко и религиозно организирање и дејствување, освен со активности што се остваруваат преку форми со кои се разменуваат идеи и мислања.

3. ДЕЈНОСТ И ЦЕЛ НА АКАДЕМИЈАТА

Дејност на Академијата

Член 23

Претежна дејност на Академијата е: 85.42 – Високо образование

Член 24

Академијата во рамките на својата дејност:

1. изведува високообразовна, развојно истражувачка, консултантска и обучувачка дејност од областа на бизнисот
2. обезбедува единствен стратегиски развој;
3. донесува критериуми, нормативи и правила за организација и вршење на високообразовната, применувачката и научноистражувачката дејност;
4. воведува единствени критериуми за избор и напредување во наставните звања;
5. воведува единствена политика за мобилност на студентите, наставниците и административниот кадар;
6. воведува единствени правила за рационално користење на човечките и материјалните ресурси;
7. обезбедува единствен развој и организирање на студиите;
8. единствен систем за обезбедување и контрола на квалитетот;

9. воведува единствени стандарди во наставата согласно нормите и стандардите на ЕУ;
10. издава дипломи;
11. извршува архивска дејност;
12. издава обрасци и други документи за потребите на студентите;
13. поседува единствена академска документација;
14. води грижа за заштита и унапредување на стандардот на студентите и вработените;
15. воведува програма за размена на стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица;
16. заштита, обезбедување и осигурување на имотот на Академијата; заштита, обезбедување и осигурување на вработените;
17. учество во домашни и во меѓународни проекти;
18. остварување соработка со: универзитети, национални и други академии, бизнис заедницата, јавни и приватни институти и центри и со други домашни и странски субјекти, заради унапредување на високообразовната и научноистражувачката дејност;
19. учество во меѓународни програми и сл.;
20. други дејности и работи определени со закон и со овој Статут.

Цел на Академијата

Член 25

Целта на професионалните студии по бизнис е да подготвува професионални бизнис соработници за менаџерскиот тим на малите и средни претпријатија во развој (прв циклус на студии) како и професионални менаџерски кадри за врвниот менаџмент во фирмите (втор циклус на студии).

4. ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА АКАДЕМИЈАТА

Застапување на Академијата

Член 26

Директорот ја застапува и претставува Академијата со ограничувања, во рамките на своите надлежности, само во наставната дејност, утврдени со закон и со актите на Академијата. Документите од надлежност на Академијата за наставната дејност ги потпишува Директорот.

Генералниот менаџер ја застапува и претставува Академијата со ограничувања во рамките на своите надлежности, само во финансиската дејност, утврдена со Закон и со актите на Академијата.

Документите за финансиската дејност ги потпишува Генералниот менаџер.

5. ОРГАНИ И ТЕЛА НА АКАДЕМИЈАТА

Органи на Академијата

Член 27

Органи на Академијата се:

- Собир на основачи;
- Генерален менаџер;
- Наставнички совет;
- Директор;
- Управа на Академијата.

Собир на основачи

Член 28

Собирот на основачите го сочинуваат сите основачи и тоа е највисок орган во Академијата. Основачите одлуките ги носат на собир на основачи, со мнозинство од вкупниот број на гласови.

Надлежност на основачите

Член 29

Основачите:

- даваат согласност на Статутот на Академијата;
- одлучуваат за наставната, научната и високостручната дејност;
- ги усвојуваат студиските програми на академијата;
- ги утврдуваат научните, наставните подрачја и области;
- одлучуваат за основање на внатрешни организациони единици, организации и трговски друштва;
- одлучуваат за спојување, поделба или присоединување на одделни единици на Академијата;
- одлучуваат за престанок на потребата од постоење на определени единици на Академијата и нивно трансформирање;
- ја одобруваат годишната и четиригодишна програма за развој и работа на академијата;
- го усвојуваат годишниот извештај за работа на Академијата;
- го усвојуваат годишниот финансиски план на Академијата;
- донесуваат годишна финансиска пресметка и годишен завршен финансиски извештај на академијата;
- донесуваат програма за инвестиции на Академијата;
- ги избираат редовните професори:
- одлучуваат за доделување на звање почесен професор на Академијата;
- го избираат и разрешуваат генералниот менаџер на Академијата;
- решаваат по приговор на разрешен Директор;
- го потврдуваат изборот на Директорот;
- донесуваат правилник за критериумите и постапката за избор во наставни звања;

- донесуваат правилници за студирање на прв и на втор циклус на студии;
- донесуваат правилник за пренос на студентски кредити и премин од една на друга студиска програма;
- донесуваат правилник за издавањето на дипломи, додаток на дипломи, стручниот, односно научниот назив и други документи за завршени студии на Академијата;
- ги утврдуваат работните обврски на вработените и утврдуваат принципи за уредување на работните односи на вработените што изведуваат високообразовна дејност;
- вршат и други работи утврдени со Закон и овој статут.

Генерален менаџер

Член 30

Генералниот менаџер е раководен орган.

Генералниот менаџер ја претставува и застапува академијата во земјата и во странство.

Генералниот менаџер го именуваат со одлука основачите на Академијата.

Надлежност на Генералниот менаџер

Член 31

Генералниот менаџер во рамките на својата надлежност:

- го донесува Статутот на Академијата;
- ги извршува одлуките и заклучоците на основачите;
- дава иницијатива за свикнување на собир на основачи;
- му поднесува на собирот на основачи предлози и одлуки и други општи акти и заклучоци за прашања чие разгледување и решавање е во нивна надлежност;
- го одобрува буџетот, годишниот книговодствен биланс, годишните финансиски извештаи за работење на телата и органите на Академијата во текот на изминатата година;
- ја предлага внатрешната организација на академијата;
- управува со имотот на Академијата и се грижи за неговото одржување;
- на предлог на Наставничкиот совет го одобрува бројот на студенти кои ќе се запишат на студиски програми и износот на годишната школарина за студиските програми;
- одлучува за висина на платите, условите на вработување, постапката за назначување, унапредување, распределба на работните обврски, рангирање, суспензија и разрешување на академскиот и административниот персонал во согласност со законот;
- избира и разрешува Директор на предлог на наставничкиот совет;
- Генералниот менаџер е должен да го почитува Законот за високото образование, актите, Статутот и одлуките на основачите, а за својата работа одговара пред основачите;
- врши и други работи одредени со Закон и овој Статут.

Наставнички совет

Член 32

Стручен орган на Академијата е Наставничкиот совет.

Наставничкиот совет го сочинуваат избраните професори, вишите предавачи, предавачите, лекторите и вишите лектори што се во редовен работен однос во Академијата и претставници на студентите.

Претставниците на студентите ги избира Студентскиот парламент на Академијата. Мандатот на студентите е 1 година. Бројот на претставниците од редот на студентите не може да биде помал од 10% од вкупниот број членови на наставно-научниот совет.

Надлежност на наставничкиот совет

Член 33

Наставничкиот совет во рамките на своја надлежност:

- донесува четиригодишна програма за развој и годишна програма за работа;
- утврдува студиски програми;
- предлага еден или повеќе кандидати за Директор и ги доставува до генералниот менаџер;
- формира рецензентска комисија за изготвување реферат и оценка за избор во наставни звања;
- предлага број на студенти кои се запишуваат во прва година на додипломски и последипломски студии;
- и предлага на Управата на Академијата мерки и одлучува за унапредување на наставната, научно-истражувачката и применувачката работа;
- одлучува за организирање на собири, советувања и слично;
- формира комисија за евалуација на Академијата, ги избира нејзините членови и донесува упатство за евалуација на Академијата;
- врши и други работи утврдени со закон.

Донесување на одлуки на Наставничкиот совет

Член 33

Наставничкиот совет полноважно одлучува, доколку на седницата присуствуваат повеќе од половината од вкупниот број негови членови, а одлуките ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

Член 34

Наставничкиот совет може да формира повремени или постојани комисији и други работни тела за проучување на одделни прашања од неговиот делокруг.

Директор на Академијата

Член 35

Директорот на Академијата се избира од редот на редовните и вонредни професори на

Академијата.

Директорот на Академијата го именува и разрешува Генералниот менаџер на предлог на наставничкиот совет на Академијата.

Директорот се бира за време од 4 години со право на реизбор.

Надлежност на Директорот

Член 36

Директорот во рамките на вршењето на својата раководна функција:

- ги извршува одлуките и заклучоците на Наставничкиот совет;
- се грижи за усогласено вршење на високообразовната, развојно-истражувачката и применувачката дејност;
- ги свикува седниците на Наставничкиот совет, го предлага дневниот ред и претседава со нив;
- на Наставничкиот совет му поднесува предлози на одлуки и заклучоци за прашањата чие разгледување и решавање е во негова надлежност;
- ги свикува седниците на Управата на Академијата и претседава со нив;
- ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува Управата на Академијата;
- распишува конкурс за избор на лица избрани во наставнички звања, шест месеци пред истекот на времето за кое се избрани;
- ги промовира дипломираните студенти и доделува награди;
- врши и други задачи согласно со Законот.

Член 37

Директорот е должен најмалку еднаш во годината до Наставничкиот совет и до Генералниот менаџер на Академијата да поднесува извештај за својата работа.

Утврдување на кандидат за избор за Директор

Член 38

Наставничкиот совет, со тајно гласање, предлага најмалку еден кандидат за Директор и го доставува до генералниот менаџер на Академијата.

За предлагање на кандидат, односно кандидати за избор на Директор, Наставничкиот совет може полноважно да одлучува доколку се присутни 2/3 (две третини) од вкупниот број негови членови.

За предложени се сметаат оние кандидати, што добиле мнозинство гласови од присутните членови на Наставничкиот совет.

Управа на Академијата

Член 39

Управата на Академијата е управен орган на Академијата и неа ја сочинуваат: Директорот, Генералниот менаџер, Раководителот на одделението за дисперзирани студии во Битола, Академските администратори и еден член избран од Парламентот на студентите.

Член 40

Мандатот на членовите на Управата на Академијата трае за периодот за кој се избрани, а мандатот на претставникот од студентите трае една учебна година.

Член 41

Управата на Академијата ја свикува и со седниците претседава Директорот.

Надлежност на Управата на Академијата

Член 42

Управата на Академијата во рамките на својата надлежност:

- се грижи за остварување на дејноста и развојот на Академијата;
- ги подготвува и предлага актите и материјалите за прашања за кои одлучува Наставничкиот совет и Директорот;
- одлучува за рационално вршење на дејноста на Академијата;
- го подготвува и предлага текстот на Статутот на Академијата;
- им предлага на основачите измена или проширување на дејноста во согласност со закон;
- донесува општи акти кои не се во надлежност на Наставничкиот совет и го следи нивното извршување;
- го распишува конкурсот за запишување студенти во прва година;
- врши и други работи определени со овој Статут

6. СТРУЧНА СЛУЖБА

Стручна и административна служба

Член 43

Стручната и административната служба се организира како интегрирана стручна и административна служба на Академијата (во натамошниот текст: Служба на Академијата).

Член 44

Во оваа Служба се вршат активности за: студентски прашања, администрирање на материјалната и дигиталната администрација, обезбедување и издавање на извори за студирање и сл.

Поконкретно дефинирање на надлежностите и одговорностите на административната и стручната служба се уредени со Правилникот за организација и систематизација на работата во Академијата.

Академски администратор (Генерален секретар)

Член 45

Раководител на оваа Служба е Академскиот администратор, кој се наоѓа во седиштето на

Академијата во Скопје.

Академскиот администратор го именува Генералниот менаџер и за својата работа е одговорен пред него.

Надлежност на Академскиот администратор

Член 46

Академскиот администратор:

- по овластување на Генералниот менаџер, ја застапува Академијата во правните работи;
- се грижи за исполнување и извршување на обврските на Академијата во соработката на Академијата со соодветните државни и општински органи и тела, надлежни за работите на образованието и науката;
- се грижи за уредноста и ажурноста во работата по предметите и подготвувањето на другите материјали и за таа цел свикува и раководи со работните состаноци на Службата на Академијата и со стручниот колегиум;
- го следи извршувањето на одлуките и заклучоците на органите на Академијата и го известува Генералниот менаџер;
- и други надлежности кои се уредени со Правилникот за организација и систематизација на работата во Академијата.

7. РАЗВОЈ, ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ

Финансирање

Приходи

Член 47

Академијата стекнува средства од:

1. Основачите;
2. Други извори:
 - школарина од студентите;
 - образовни активности на додипломски и последипломски специјалистички студии;
 - вршење на образовна и научноистражувачка дејност за домашни и за странски правни и физички лица;
 - вршење на стручна дејност и продавање производи на домашни и на странски правни и физички лица;
 - камати и дивиденди;
 - од домашни и од странски правни и физички лица;
 - други извори.
3. Посебни приходи:
 - проекти;
 - закупнини и други приходи од имот;
 - легати, подароци, прилози и завештанија;
 - други остварувања.

Располагање со приходите

Член 48

Со приходите координира и раководи Генералниот менаџер.

Со средствата стекнати од легати, подароци, прилози и завештанија располагањето се остварува според намената на давателот согласно со овој Статут.

Недвижен имот

Член 49

Недвижниот имот на Академијата и недвижниот имот стекнат од легати, наменски прилози, подароци и завештанија се имот во сопственост на основачите.

Други ствари

Член 50

Другите ствари што ги користи Академијата, стварите стекнати согласно со овој Статут, стварите стекнати од легати, наменски прилози, подароци и завештанија се имот во сопственост на основачите.

Член 51

Академијата располага и управува со стварите од претходниот член и ги користат стварите, паричните средства, правата од интелектуална сопственост и другите материјални права заради вршење на високообразовната дејност, под услови определени со закон и со овој Статут.

Наменско користење на завештанијата, средствата на фондациите или другите наменски фондови

Член 52

Недвижностите и другите средства дадени како завештанија, средствата на фондациите или другите наменски фондови, Академијата ги користи исклучително според намената што ја определил донаторот, во согласност со закон.

8. ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Општи одредби

Член 53

На Академијата се организираат студии во два циклуси-степени: студии од прв циклус (додипломски стручни студии) и студии од втор циклус (постдипломски специјалистички студии) во согласност со Болоњската декларација.

По завршување на студиите од став 1 на овој член, лицето се стекнува со соодветна квалификација, согласно со националната и со европската рамка на квалификации на високото образование.

Член 54

Студиите на Академијата се остваруваат врз основа на акредитирани студиски програми и според правилата за студирање базирани на европскиот систем за пренос и акумулација на поени (ЕКТС – European Credit Transfer and Accumulation System).

Член 55

Бројот на стекнати ЕКТС кредити/поени претставува квантитативна мерка на работа и активности неопходни за успешно завршување на студиите од соодветниот предмет.

Достапност на високото образование на Академијата

Член 56

Академијата обезбедува пристап на студиските програми на Академијата под еднакви услови и селекција на кандидатите за упис, врз принципот на рамноправност на сите кандидати без оглед на раса, боја на кожа, пол, јазик, вера, политичко или друго уверување, етничко, национално или социјално потекло, имот, раѓање, општествена положба, инвалидност, сексуална ориентација и возраст.

Студии

Член 57

На Академијата се организираат додипломски стручни студии и постдипломски специјалистички студии.

Студиите се усогласуваат со студиите во европскиот образовен и истражувачки простор.

Секој циклус на студиите завршува со стекнување на одреден назив.

Секој циклус на студии е во согласност со европскиот кредит трансфер систем на пренос и акумулација на кредити (во натамошниот текст: ЕКТС), според кој за една година на студии по правило се стекнуваат 80 ЕКТС кредити.

Прв циклус на студии - Додипломски стручни студии

Член 58

Додипломските стручни студии се остваруваат врз основа на студиски програми и програми за наставни предмети.

Основен услов за запишување во студиската програма за прв циклус на студии е завршено четиригодишно средно образование. На првиот уписан рок се запишуваат студентите со завршена државна матура, а доколку има слободни места за запишување се запишуваат и кандидати со завршена училишна матура, завршен испит и кандидати со завршено средно образование пред воведувањето на државната матура.

Првиот циклус на студии трае три години и со неговото завршување се стекнуваат 180 ЕКТС кредити.

Овие студии ги оспособуваат студентите за влез во вториот циклус на студии и им се дава можност за вработување на одредени стручни работни места.

Втор циклус на студии – Постдипломски специјалистички студии

Член 59

Основен услов за запишување во студиската програма од втор циклус на студии се завршени студии од прв циклус со тригодишно или четиригодишно траење. Доколку на конкурсот се пријават поголем број на кандидати од распишаниот број се врши рангирање според успехот на студиите во првиот циклус и остварувањата на кандидатот по завршувањето на првиот циклус.

Постдипломски студии се организираат како постдипломски стручни студии – специјалистички студии.

Студиите од вториот циклус траат две години и со нивното завршување се стекнуваат 120 ЕКТС кредити.

Постдипломските студии се остваруваат преку предавања, испити и други облици, форми и техники на изведување на настава, односно научна работа, и со изработка и одбрана на специјалистички труд.

Стручен и научен назив

Член 60

Стручните називи се определуваат согласно со закон, со акредитацијата на студиски програми и со овој Статут.

Содржина на студиските програми

Член 61

Студиските програми од првиот и вториот циклус на студии се оформуваат според нормативи, стандарди и методологија кои се прифатени на единствениот европски простор за високо образование така што овозможуваат споредливост со програмите на високообразовните установи во тој простор.

План на студиите

Член 62

Студиите се изведуваат според план за реализација на наставата кој, во согласност со Законот, го донесува Академијата.

Со Планот се утврдува:

- наставен и соработнички кадар кој ќе ја реализира наставата на студиската програма;
- место на изведување на наставата;
- почеток и крај и временска рамка за изведување на наставата;

- облици на наставата (предавања, семинари, вежби, консултации, теренска работа, проверка на знаењата и др.)
- начини на полагање на испитите, испитни рокови и мерила за испитување;
- попис на литературата за студиите и полагање на испитите;
- други важни податоци за уредно изведување на студиската програма.

Препорачаната литература за одредени предметни програми и за поедини предмети мора да биде усогласена со обемот и рамките на програмата.

Планот на студиите се објавува пред почетокот на наставата во односната академска година и е достапен за јавноста.

Програми за стручно и професионално усовршување

Член 63

Академијата може самостојно или во соработка со други високообразовни установи, да реализира образовни програми за стручно, односно професионално усовршување, имајќи го предвид концептот на доживотно учење, надвор од рамките на студиските програми за кои Академијата има дозвола за работа.

Учесниците плаќаат надомест за посетување на програмите за стручно, односно професионално усовршување.

Висината на надоместот се утврдува со соодветната програма.

Лица кои ги посетуваат програмите за стручно, односно професионално усовршување

Член 64

Лица кои ги посетуваат програмите за стручно односно професионално усовршување, може да бидат лица со претходно стекнато најмалку средно образование.

Лицето запишано на програмите од став 1 на овој член нема статус на студент, во смисла на овој Статут.

Лицето кое ќе ја совлада програмата за стручно, односно професионално усовршување се стекнува со потврда, односно сертификат кој го издава Академијата.

Член 65

Покрај програмите за стручно, односно професионално усовршување Академијата ги организира и следниве дејности:

- Организира континуирана обука за вработените во мали и средни претпријатија;
- Организира консултантска дејност за унапредување и организациско трансформирање на дејноста на малите и средни претпријатија;
- Организира пошироки форми на јавна стручна дебата за актуелни прашања на претприемништвото и малото стопанство;
- Организира развојно-истражувачка дејност во областа на бизнисот и неговото окружување (конкурентност, човечки ресурси, интелектуален капитал и сл.).

Стручно образование пократко од три години

Член 66

Покрај студиите од прв и втор циклус за стекнување на соодветна диплома, Академијата им овозможува на заинтересираните кандидати да совладаат дел од акредитираните студиски програми и за стекнатото стручно знаење им издава сертификат со наведување на бројот на стекнатите кредити.

Член 67

На лицето од претходниот став кое ќе реши да ги продолжи студиите на Академијата му се признаваат стекнатите кредити од делот од програмата за кои има сертификат. Доколку во сертификатот нема оценка туку само кредити, се формира Комисија за евалуација на стекнатото знаење и доделување на оценка.

Студиска програма за заедничка диплома

Член 68

Студиска програма за стекнување на заедничка диплома е студиска програма која Академијата ја прифаќа и изведува заедно со една или повеќе високообразовни установи и други соодветни установи од Република Македонија или од странство акредитирани во земјата во која им е седиштето.

За студиски програми за стекнување на заедничка диплома Академијата, односно партнерот, покрај одредбите утврдени со закон за акредитација на студиска програма, мораат да ги земат предвид и стандардите за формирање и прифаќање на студиската програма за стекнување на заедничка диплома кои, при акредитацијата,

Заедничката диплома е јавен документ. Содржината и обликот на заедничката диплома, како и прилозите кон дипломата ги определуваат Академијата и партнерот, согласно со закон.

Пренесување на кредити

Член 69

Кредитите можат да се пренесуваат од една на друга иста, слична или различна студиски програма во рамките на Академијата, односно од една на друга високообразовна установа.

Студент кој преминува од друга високообразовна установа на Академијата со слична или различна студиска програма, комисијата за трансфер на кредити може да му признае, односно пренесе максимум до 90 кредити за прв циклус на студии и до 60 кредити од втор циклус на студии.

Критериумите и условите за пренесување на кредитите и условите за преминување меѓу студиските програми поблиску се уредуваат со акт на Академијата и со договорот склучен меѓу високообразовните установи.

Јазици на кои се изведува наставата

Член 70

Наставата на Академијата се изведува на македонски јазик.

Припадниците на заедниците заради изразување, негување и развивање на својот идентитет и другите особености, имаат право, доколку се создадат кадровски услови, наставата по соодветни студиски програми и содржини, да ја изведуваат на јазикот на заедницата, различен од македонскиот јазик, во согласност со закон.

Наставата на Академијата може да се изведува на еден од светските јазици за одделни студиски програми или дел од студиска програма во која учествуваат наставници-гости од странство.

Запишување на студии

Член 71

Запишувањето на студии на двата циклуси се врши врз основа на јавен конкурс.

Конкурсот го објавува Академијата, по добиена согласност на Генералниот менаџер на Академијата.

Конкурсот ги содржи:

- името на Академијата и неговата адреса;
- називот на студиската програма;
- местото на изведување на студиската програма;
- времетраење на студиите;
- условите за упис, утврдени со акт на Академијата;
- утврден број на слободни места за запишување;
- критериумите за селекција;
- претходно завршено образование;
- постапките и роковите за пријавување и за изведување на уписот.

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат

Член 72

Одлука за бројот на студентите на предлог на Наставничкиот Совет донесува Генералниот менаџер, во согласност со решението за акредитација.

Бројот на студентите на Академијата не може да биде поголем од бројот утврден со решението за акредитација на Академијата.

Почеток и завршување на студиска година

Член 73

Студиската година почнува третиот понеделник на септември, а завршува вториот петок на септември следната година и се дели на два семестри, зимски и летен за првиот циклус на студии и на три триместри, есенски, зимски и пролетен за вториот циклус на студии. Почетокот и времетраењето на наставата е по семестри и триместри и се определува со акт на Академијата (календар на академската година).

Паралелно студирање

Член 74

Студент може да студира на повеќе студиски програми (паралелно студирање), по интердисциплинарни или индивидуални студиски програми на една или повеќе високообразовни установи.

Начинот и условите за студирање од ставот 1 на овој член, поблиску се уредуваат со Правилникот за студирање на прв циклус на студии и Правилникот за студирање на втор циклус на студии на Академијата.

Проверка на знаењето

Член 75

Следењето и проверката на знаењето на студентот, по наставните предмети, се врши континуирано во текот на наставно-образовниот процес како и преку завршно оценување.

Член 76

Проверката на знаењето на студентот за секој наставен предмет се врши преку два колоквиуми или преку завршен испит. Проверката на знаењето преку колоквиуми за првиот циклус на студии се врши во седмата недела од почетокот на семестарот за првиот колоквиум и последната недела од семестарот за вториот колоквиум. Проверката на знаењето за вториот циклус на студии се врши преку еден завршен испит. Завршниот испит по предметот се врши една недела по завршувањето на наставата по предметот. За оние студенти кои не го положиле испитот во предвидениот рок, се утврдуваат до два дополнителни рока за проверка на знаењето на студентот.

Член 77

При оценувањето се зема во предвид обемот на материјалот кој се изучува за време на редовните предавања и нивото на сложеност на постигнувањата во когнитивниот процес.

Проверката на знаењето по одделни наставни предмети се врши на начините определени во студиската програма и во роковите утврдени со овој Статут.

Просечниот успех на студентот претставува аритметичка средина на оценките од завршното оценување по сите наставни предмети во текот на студиите, вклучувајќи го и завршниот испит.

За секоја проверка на знаењето, континуирано и завршно оценување, студентот поднесува пријава.

Член 78

Оценувањето на студентите е објективно и не зависи од полот и возраста на студентот, ниту пак од полот, возраста и титулата на професорот.

Испитни рокови

Член 79

Студентот има право да полага испити по предметите во зимскиот и летниот семестар. По барање на студентите може да има и вонредни сесии.

Испитите можат да се организираат непосредно по завршувањето на блок наставни содржини, односно преку колоквиуми, ако се предвидени во предметната програма, а крајната оценка се утврдува по завршниот испит во редовна испитна сесија. Во крајната оценка може да се вкалкулираат постигањата на студентот во текот на континуираното оценување.

Испитите, или некои други форми на проверка на стекнатите знаења, вештини и способности, се полагаат од сите предмети кои студентот ги запишал, и тоа според градивото утврдено според студиската програма.

За секој студент се води испитна документација во досието на студентот.

Упис на повисока година на студии

Член 80

Студентот стекнува право на упис во повисока година на студии кога ќе ги исполни сите студиски обврски изразени во ЕКТС кредити, предвидени со запишувањето во претходната студиска година.

Студентот може да ги запише само оние предмети за кои стекнал право според студиската програма и изведбениот план.

Програмата и планот на студиите може да се базира на запишување семестри.

Студентот кој нема да ги исполни условите за запишување на повисока година може да го продолжи студирањето на тој начин што повторно ќе ги запише студиските обврски кои не успеал да ги исполни, но во границите на бројот на кредити предвиден за еден семестар.

Со програмата и со планот на студиите во кои наставата се изведува семестрално можат да бидат пропишани исклучоци од ставовите 1 и 2 на овој член, со цел на студентот да му се даде можност да запише наредна година/семестар/триместар во услови кога има неисполнето само мал дел од своите обврски во претходната година/семестар/триместар.

Завршување на студиите

Член 81

Студиите од прв циклус завршуваат со полагање на сите испити, во согласност со студиската програма и собрани најмалку 180 ЕКТС кредити.

Член 82

Студиите на втор циклус завршуваат со полагање на сите испити, во согласност со студиската програма и собрани најмалку 120 ЕКТС кредити и изработка и одбрана на завршен труд, односно специјалистички труд. Темите за завршен труд на вториот циклус се избираат од подрачјето на студиската програма од вториот циклус.

Темите и менторите ги утврдува Наставничкиот совет на Академијата и истите се објавуваат јавно на огласната табла и на интернет страницата на Академијата. Секој студент има право да предложи тема за својот завршен труд.

Член 83

Студентот по завршувањето на завршниот труд до Наставничкиот совет поднесува писмено барање за формирање на комисија за оценка и одбрана на завршниот труд и определување на денот на јавната одбрана.

Член 84

Наставничкиот совет на Академијата, во рок од 45 дена од денот на доставување на барањето, формира комисија за оценка и одбрана на завршниот труд од 3 (тројца) членови: претседател и двајца членови. Задолжително еден од членовите на комисијата е менторот. Менторот не може да биде претседател на комисијата.

Член 85

Доколку комисијата го одбие завршниот труд студентот може да поднесе нова пријава за преработка на темата или за избор на нова тема за завршниот труд во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на одлуката за одбивање.

Член 86

Одбраната на трудот е јавна и се објавува на веб-страницата и на огласната табла на Академијата, најмалку 7 (седум) календарски дена пред денот на одбраната.

Член 87

Конкретната постапка на избор, запишување и студирање на прв, односно втор циклус, поконкретно се регулира со Правилникот за студирање на прв, односно втор циклус на студии кој го донесува Наставничкиот совет на Академијата.

Член 88

Со правилниците од претходната точка се утврдуваат конкретните услови за запишување, описот на профилот, стручниот назив, стручно звање, траењето на студиите, списокот на задолжителните, изборните и факултативните наставни предмети, неделниот фонд на часови, распоредот на наставните предмети според кредит системот, условите за запишување нови наставни предмети за запишување во друг семестар односно повисока година на студиите, начинот, облиците, моделите и техниките на наставата (предавања, вежби, практична настава, феријална пракса, студентска теренска практика во летниот период) и други видови настава.

Диплома

Член 89

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски по студиската програма за добивање на високо образование во кој било циклус на образование, врз основа на евиденцијата што се води за него, Академијата му издава диплома.

Со дипломата се потврдува дека студентот завршил студиска програма од прв или втор циклус и се стекнува со соодветен стручен назив.

Дипломата ја потпишува Директорот на Академијата и се заверува со сув печат на Академијата.

Заедничката диплома ја потпишуваат овластените лица на високообразовните установи кои организираат студиска програма за стекнување на заедничка диплома. Дипломата е јавна исправа.

Други јавни исправи

Член 90

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски по студиската програма за усовршување или само дел од студиска програма за стекнување на образование му се издава уверение за завршениот дел од студиската програма кое содржи податоци за нивото, природата и содржината на студиите, како и постигнатите резултати.

Други јавни исправи се уверениеи студентска легитимација. Јавните исправи од овој член ги издава Академијата во материјална форма. Истовремено, податоците во нив се водат и во електронска форма.

Водење и заштита на личните податоци

Член 91

Во Академијата се водат:

- матична книга на запишани студенти;
- главна книга на дипломирани студенти;
- дневник за работа со студентите по години на студии; и
- досие на секој студент

Евиденцијата од ставот 1 на овој член опфаќаат: име и презиме на студентот (за студентките и моминско презиме), пол, датум, место и дата на раѓање, држава на раѓање, живеалиште или претстојувалиште, единствен матичен број на граѓанинот, државјанство, претходно стекнато образование, начин на студирање, како и други податоци по посебни прописи.

Одредбите во врска со водењето, употребата и чувањето на личните податоци од евиденцијата се користат и за документација, врз основа на која биле собрани личните податоци. Документите за претходното образование, по завршената уписна постапка му се враќаат на студентот.

Евиденцијата од овој член се води во материјална форма. Истовремено, евиденцијата може да се води и во електронска форма.

Обрасците потребни за евиденција и обрасците на кои се запишуваат податоците од евиденцијата ги издава Академијата.

9. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Член 92

Академијата остварува меѓународна соработка.

Меѓународната соработка опфаќа: учество во меѓународни проекти; остварување соработка со: универзитети, национални и други академии, бизнис заедницата, јавни и приватни институти и центри и со други субјекти заради унапредување на високообразовната, истражувачката и апликативната дејност; размена на стручни

публикации; учество на конференции; организирање меѓународни студиски програми и унапредување на европската димензија во високото образование; организирање зимски/летни студии; организирање студии вон Република Македонија; мобилност на студенти и на наставници; учество во меѓународни програми, асоцијации и сл; и изведување други високообразовни активности.

Член 93

Академијата е поврзана со интернет мрежа преку која се остварува размена на потребните информации и сл.

Член 94

Условите, начинот и постапката за учество во проекти и нивната реализација, за соработка со установи, институции и други субјекти, менаџирањето на проекти и други прашања од доменот на меѓународната соработка се регулираат со посебен акт на Академијата.

Член 95

За меѓусебната соработка и за вклучувањето на Академијата во меѓународната високообразовна мрежа, Академијата склучува посебни билатерални и мултилатерални договори, спогодби и договори во кои поточно се определуваат формите и начините на меѓусебната соработка.

Член 96

Институционалната поддршка на меѓународната соработка се обезбедува преку формирање канцеларии, центри и други форми на организирање на Академијата.

10. НАСТАВНИ ЗВАЊА И СОРАБОТНИЦИ

Наставни звања

Член 97

Високообразовна дејност може да врши само лице избрано во наставничкото звање и соработниците во наставата, за времето за кое што се избрани.

Наставниците на Академијата се избираат во наставни звања: предавач, виш предавач, лектор, виш лектор и професор на Академијата(професор на Висока стручна школа).

Професорите на Академијата остануваат членови на Академската заедница и по нивното пензионирање.

Надворешни соработници

Член 98

Како соработници во наставата се ангажираат лица од практиката и тоа: ментор за практична настава и истакнат стручњак од практиката (клиничар).

Соработници од редот на студентите

Член 99

На Академијата, од редот на студентите на втор циклус на студии можат да се избираат соработници во наставата.

Соработниците од редот на студентите учествуваат во наставата во обем определен со студиската програма

Член 100

Со соработниците од член 98 и член 99 од овој Статут се склучува договор со кој се уредуваат меѓусебните права и обврски.

Засновање на работен однос

Член 101

Лицата избрани во наставно звање засноваат работен однос и остваруваат права и обврски од работен однос во согласност со закон и колективен договор .

По извршениот избор, избраното лице засновува работен однос за времето за кое е избрано.

Договорот за вработување го потпишува Генералниот менаџер.

Академијата води евиденција на лицата избрани во наставните звања и како соработници, а документацијата, согласно со Законот за работните односи, се чува во архивата на Академијата.

Член 102

Критериумите и постапката за избор во наставни звања, распишувањето конкурс, предвремен избор во повисоко звање, правата на лицата кои не се избрани, се утврдуваат со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставни звања на Академијата.

Предвремен престанок на изборот во звање

Член 103

Иницијатива за предвремено престанување на изборот може да покрене Директорот на Академијата или најмалку 5 наставни работници од Академијата.

Иницијативата од претходниот член ја разгледува Наставничкиот совет на Академијата.

Доколку Наставничкиот совет на Академијата ја прифати иницијативата, формира комисија составена од 3 професори и виши предавачи, од кои 2 се од соодветната наставна област во која е избран кандидатот, со задача да изготви реферат за предвремено престанување на изборот.

Член 104

За натамошната постапка за предвремен престанок на изборот во звање се применуваат одредбите од Законот за високото образование.

Визитинг-професори

Член 105

По покана од Наставничкиот совет, на која претходно одобрение дава Генералниот менаџер, професори, признати научници од земјата и странство можат како гости да извршуваат високообразовна и научна-истражувачка дејност за одредено време, врз основа на договор склучен помеѓу Академијата и визитинг-професорот.

Лицата од став 1 на овој член, треба да имаат:

- објавено стручни трудови во домашни и меѓународни списанија,
- соопштенија со стручни трудови на меѓународни собири, и
- остварени резултати во развојот на соодветната наставна област

Визитинг професорот може да учествува во работата на стручните тела на Академијата, без право на одлучување.

Афирмирани научници и стручњаци од практиката

Член 106

Афирмирани научници и стручњаци од практиката, без оглед на исполнетоста на условите утврдени со закон и актите на Академијата за избор во звање, по покана, можат како специјалисти и експерти да изведуваат настава за одделни делови од наставен предмет, во обем и според условите определени од Наставничкиот совет.

Член 107

Афирмирани научници во областа на менаџментот, на предлог на предметниот наставник се избираат од страна на Наставничкиот совет како подобни за изведување на настава во соодветен предмет во обем не поголем од 10% од вкупната наставна програма.

Предлогот од став 1 на овој член содржи:

- биографија на научникот, односно стручњакот од практиката;
- кратко образложение зошто се бара ангажирање и кои се очекуваните резултати од таквото ангажирање за студентите;
- список на тематските единици од предметната програма на соодветниот предмет за кои се бара ангажирањето; и
- учебната година и времето кога ќе се ангажира.

Член 108

Истакнати стручњаци од практиката, се ангажираат во изведување на наставата во задолжителните и изборните предмети во обем од најмалку 10%.

Условите и постапката за определување на истакните стручњаци од практиката, (постапка на хабилитација) се определуваат со Правилникот за критериуми и постапка за избор во наставни звања врз основа на општите услови утврдени со Правилникот за условите кои треба да ги исполнува истакниот стручњак од практиката, од соодветната област (Сл. весник на РМ бр.71/2009):

- работно искуство во соодветната област од најмалку 10 години;
- учество или раководење на компаниски или грански проекти од соодветната област;
- меѓународно признати контакти потврдени од релевантни институции и поединци;
- стручни анализи и трудови презентирани на стручни средби (работилници,

конференции) или објавени како посебни публикации или во домашни или меѓународни списанија кои ќе се сметаат за хабилитацион труд;

- минимум високо образование, како и доказ за надградба и искуство со непрекинат континуитет во траење од 10 години. По исклучок, и кандидати со средно образование кои добиле општествени признанија за деловна успешност (претприемач на годината, менаџер на годината, иноватор и сл.).

Со Афирмирани научници и стручњаци од практиката, Генералниот менаџер склучува договор со кој ќе се уредат меѓусебните права и обврски.

Со договорот се утврдува: учебната година и семестарот во кој се ангажираат афирмираните научници или стручњаци од практиката, тематските содржини од предметната програма, бројот на часовите за кои се ангажираат, надоместокот за ангажирањето и др.

Платено и неплатено отсуство и сабатна година

Член 109

На лице избрано во наставно звање, на секои пет години, Академијата може да му одобри платено отсуство во траење до една година, односно неплатено отсуство во траење до три години заради стручно усовршување во соодветната област или за престој на високообразовна установа со статус во наставно или научно-истражувачко звање.

Лицата што користат платено отсуство, можат да користат и неплатено отсуство уште 2 години.

Во случај на неплатено отсуство му мируваат правата и обврските од работниот однос и правата и обврските од звањето.

При давањето согласност за отсуство, Наставничкиот совет е должен да обезбеди замена.

Лице избрано во наставно звање на шест години извршена работа има право на продлабочување на усовршувањето на подрачјето кое е предмет на негово истражување, во вкупно траење од најмногу 12 месеци.

Престанок на работен однос поради исполнување на услови за пензија

Член 110

На лицето избрано во наставно звање кое во текот на учебната година наполнило 65 години старост, работниот однос му трае до крајот на учебната година.

Професор во пензија може да учествува и да работи на научноистражувачки и апликативни проекти.

Професорот ќе биде ангажиран за дисциплината за која бил последен пат избран.

Обемот на неговото учество се утврдува со одлуката за неговата потреба и со договор помеѓу Академијата и лицето од ст. 2 на овој член.

11. САМОЕВАЛУАЦИЈА НА АКАДЕМИЈАТА

Самоевалуација

Член 111

За оцена на квалитетот на наставно-образовната дејност и квалитетот и резултатите на учесниците во наставно-образовниот процес, Академијата спроведува систем на самоевалуација.

Самоевалуацијата се спроведува на интервали од најмногу три години. Во постапката за самоевалуација се зема предвид и оценката од страна на студентите.

Самоевалуација се спроведува по наставни студиски години и насоки на ниво на Академијата .

Член 112

Самоевалуацијата на Академијата ја спроведува Комисијата за евалуација на Академијата, составена од 7 члена.

Членовите на Комисијата за евалуација на Академијата, на предлог на членовите на Наставничкиот совет и на студентите, ги избира Наставничкиот совет, со тајно гласање, и тоа б (шест) од редот на наставниците и 1 (еден) од редот на студентите.

Мандатот на наставниците е четири години, а на претставниците на студентите две години.

Со Комисијата за евалуација на Академијата, раководи претседател избран од составот на Комисијата, од редот на наставниците.

Член 113

Комисијата за евалуација на Академијата изготвува евалуционен извештај, со оценка на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на наставниот процес и, најмалку еднаш годишно, го доставува до Наставничкиот совет.

Член 114

Самоевалуацијата се врши според Упатството за самоевалуација на Академијата.

Член 115

Комисијата за евалуација на Академијата ги анализира и ги оценува:

- реализацијата на студиските предметни програми;
- степенот на учеството на наставниците и студентите во реализацијата на студиските предметни програми;
- резултатите од полагањето според структурата на студиските програми
- резултатите од истражувачката дејност
- бројот и структурата на студентите;
- времетраењето на студиските програми и проодноста по учебни години;
- влијанието на опременоста (компјутерска опрема, читални и сл.) врз ефикасноста во студирањето;
- влијанието на истражувачката работа врз квалитетот на наставата и студирањето;
- дејноста на Академијата според условите на дадената акредитација и дозволата за вршење високообразовна дејност;
- и други дејности уредени со Упатството за самоевалуација на Академијата.

12. СТУДЕНТИ

Статус на студент

Член 116

Статусот на студент, а со тоа и член на академската заедница се стекнува со запишувањето на прв и втор циклус на студии на Академијата. Статусот на студент се докажува со студентска легитимација.

Права и обврски на студентот

Член 117

Студентот има право на:

- квалитетни студии и образовен процес како што е предвидено со студиските програми;
- слободно да се определи за видот на студиите;
- слободно искажување на мислење и ставови во текот на наставата и другите активности на високообразовната установа;
- право на изјаснување за квалитетот (оценување) на наставата и наставниците;
- редовно студирање и статус на редовен студент и право на вонредно студирање и статус на вонреден студент;
- редовно да напредува, да се образува и да го заврши студирањето под услови кои важеле при уписот;
- запишување и образование под еднакви услови утврдени со закон, овој Статут и студиска програма;
- учество во управувањето со Академијата согласно со закон и овој Статут;
- заштита на своите права и должности пред органите на Академијата;
- заштита на личноста на студентот од злоупотреба и на неговото достоинство;
- други права согласно со овој Статут и актите на Академијата.

Студентот има право и да:

- може да напредува и да ги заврши студиите за пократко време отколку што е предвидено со студиската програма;
- студира истовремено на повеќе студиски програми од различни специјалности и да изучува дополнителни курсеви;
- ги продолжи студиите на друга високообразовна установа, ако Академијата како високообразовна установа престане со работа;
- учествува во истражувачката и стручната дејност, при што му се гарантираат авторски, пронаоѓачки и слични права и награди;
- избира и да биде избран како претставник на студентите во органите на Академијата;
- користи услуги на студентскиот стандард (сместување, исхрана, здравствена заштита и друго), градски и меѓуградски превоз според условите утврдени со закон од вршителите на соодветните дејности;
- преминува од една на друга високообразовна установа, односно од едни на други студии и притоа да ги користи погодностите на кредит-трансфер системот;
- учествува во работата на студентските организации;
- учествува во формите на организирање на студентските организации утврдени со овој Статут;

- ги продолжи студиите што ги прекинал под услови определени со актите на Академијата;
- користи распуст не помалку од 60 дена во рамките на една календарска година;
- остварува соработка со студентите во земјата и во странство и
- остварува и други права согласно со овој Статут и актите на Академијата.

Член 118

Студентот има обврска да:

- ги исполнува задачите пропишани во студиските програми;
- ги почитува одредбите од закон, овој Статут и актите на Академијата и другите правни акти на внатрешното уредување;
- ги применува решенијата на органот на управување и
- да дејствува во согласност со студентскиот етички кодекс кој го подготвува и одобрува Академијата во согласност со студентското претставување.

Член 119

Студентите учествуваат во управувањето на Академијата преку свои претставници во:

- Наставничкиот совет;
- Управата на Академијата;
- Комисијата за самоевалуација; и
- Советодавниот одбор.

Студентите во сите овие тела рамноправно учествуваат во работата и одлучувањето, освен што не учествуваат во изборот на наставници во наставно звање.

Член 120

Во рамките на Академијата се формира и Студентски парламент.

Членовите на Студентскиот парламент на Академијата се избрани на непосредни, фер и демократски избори од страна на студентите на Академијата со мандат од 2 години, со право на уште еден последователен избор.

Финансирањето на Студентскиот парламент на Академијата се утврдува со Правилникот за Студентскиот парламент на Академијата.

Член 121

Студентскиот парламент на Академијата има свој претседател, кој се избира на тајни и непосредни избори со мандат од 2 години без право на уште еден последователен избор.

Начинот на кандидирање и избор се утврдува со Правилник на Студентскиот праламент на Академијата.

Правилникот го донесува Студентскиот парламент на Академијата, на кој согласност дава Наставничкиот совет.

Мирување на обврските на студентот

Член 122

На студентот му мируваат обврските:

- за време на бременост;
- за студент со дете до една година старост;
- за време на болест подолго од еден семестар;

- на барање на студентот;
- во случаите за мирување на работен однос утврдени со закон;
- во други случаи утврдени со закон и со акт на Академијата.

Одлука донесува Директорот на Академијата.

Престанок на статусот на студент

Член 123

На студентот му престанува статусот на студент на Академијата според условите и постапката утврдени со закон и овој Статут.

Статусот од ставот 1 на овој член престанува, ако студентот:

- дипломира;
- не ги заврши студиите во рокот утврден со закон;
- не го исполни условот за успис во повисока година во роковите утврдени со овој Статут и правилата;
- се испише и
- е исклучен.

Статусот од ставот 1 на овој член може да биде обновен според постапката утврдена со акт на Академијата.

Трошоците за обновување на статусот ги поднесува студентот.

13. ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ

Основи за дисциплинска одговорност на студентите

Член 124

Во текот на студиите студентите мора да се придржуваат на закон, Статутот на Академијата, на општ или друг акт на Академијата, со кои се регулираат правата и обврските на студентите.

Член 125

Под студенти се опфатени редовните и вонредните студенти во двата циклуси на студии (додипломски и постдипломски студии).

Член 126

Дисциплинската постапка се води на Академијата.

Дисциплинската комисија е составена од три члена. Членовите на дисциплинската комисија се бираат од редовите на академската заедница, а ги избира Наставничкиот совет.

Претседателот на комисијата е од редот на наставниците, а еден член задолжително е претставник на студентите.

Членовите имаат свои заменици. Нивниот избор го врши Наставничкиот совет.

Мандатот на членовите на дисциплинската комисија трае 2 години.

Видови дисциплински повреди

Член 127

Како лесни дисциплински повреди се сметаат:

- нарушување на јавниот ред и мир во текот на наставата;
- непристојно однесување спрема наставниците, соработниците или другите вработени, како и спрема другите студенти;
- нерегуларно регистрирање присуство;
- небрежно однесување спрема имотот на Академијата.

Член 128

Како тешки дисциплински повреди се сметаат:

- поседување и користење направи за телефонска и електронска комуникација во текот на испитите;
- препишување или давање каква било помош на друг студент во текот на испитите;
- самоволно регистрирање заради добивање бодови од активност;
- недозволно носење опрема за аудио и/или видеофиксирање на авторско дело, вклучувајќи и приклучени мобилни телефони, од страна на студентите, при изведувањето на предавањата, вежбите и интерактивната настава;
- плагијаторство во форма на пренесување туѓ семинарски труд или академски есеј во свое име;
- физички напад со нанесување лесна телесна повреда;
- физички напад со нанесување тешка телесна повреда;
- вербална или реална навреда на наставник или соработник;
- давање неточни податоци на органите на Академијата;
- упад во информатичкиот систем на Академијата (веб страница, електронски досиеја и сл.);
- оштетувања во проценет износ над 100 евра во денарска противвредност поради непридржување кон пропишаните правила или безобсирен однос спрема имотот на Академијата, како и присвојување предмети што се сопственост на Академијата;
- повторени лесни дисциплински повреди.

Видови дисциплински мерки

Член 129

За сторена дисциплинска повреда, на студентот може да му се изрече една од следниве дисциплински мерки:

- опомена;
- условно исклучување од студиите;
- исклучување од студии.

Со цел индивидуализација во определувањето на дисциплинските мерки се води сметка за приспособување на изречената мерка според тежината на сторената дисциплинска повреда.

Поведување и тек на дисциплинската постапка

Член 130

Дисциплинската постапка се поведува со писмено барање. Писменото барање се предава во архивата на Академијата, и истото преку Директорот се доставува до дисциплинската комисија.

Член 131

Барањето за поведување на постапката се поднесува во писмена форма и мора да содржи:

- име и презиме на лицето што ја пријавува дисциплинската повреда;
- податоци за сторителот на повредата;
- опис на настанот;
- докази за утврдување одговорност.

Член 132

Врз основа на писменото барање за поведување на постапката, комисијата донесува решение за поведување дисциплинска постапка. Решението од став 1 на овој член се доставува до:

- подносителот на барањето за поведување на постапката и
- до лицето против кое се поведува дисциплинската постапка - на рака или со препорачана пратка на домашна адреса.

Член 133

Пред изрекување на дисциплинската мерка, студентот ќе биде сослушан во врска со настанот од страна на Комисијата.

Студентот се известува усно или со покана преку препорачана пратка на адресата што студентот ја пријавил како домашна во досието на Академијата.

Доколку студентот не се појави пред Комисијата и не го оправда отсуството, комисијата ќе донесе соодветна одлука врз основа на достапниот доказен материјал.

Доколку студентот поднел писмена изјава преку архивата на Академијата до Комисијата, таа цени дали неговото повикување е неопходно.

Член 134

Дисциплинската комисија со решение може да донесе една од следниве одлуки:

- отфрлање на барањето за поведување на постапката по застареност;
- одбивање на барањето поради недоволно докази за сторена дисциплинска повреда;
- изрекување дисциплинска мерка.

Член 135

Донесеното решение за изрекување дисциплинска мерка се доставува до:

- подносителот на барањето
- студентот;
- архивата;
- студентски прашања;
- координаторот за ЕКТС.

Диспозитивот на решението за изрекување дисциплинска мерка се истакнува на огласна табла на Академијата за соодветната година и се впишува во досието на студентот.

Член 136

Против одлуката на дисциплинската комисија, студентот може да поднесе приговор до Наставничкиот совет на Академијата, како второстепен дисциплински орган, во рок од 8 дена од денот на прием на решението за изрекување на дисциплинската мерка.

Член 137

Наставничкиот совет го разгледува приговорот на првата седница по поднесување на приговорот и може да донесе одлука со која:

- го потврдува решението за изрекување дисциплинска мерка донесено од дисциплинската комисија;
- го отфрла приговорот како недозволен или ненавремен;
- го прифаќа приговорот како основан и го преиначува диспозитивот на решението за изрекување дисциплинска мерка.

Застарување на дисциплинската одговорност

Член 138

Покренувањето и водењето на дисциплинската постапка застаруваат во рок од 6 месеци од сторувањето, односно 3 месеци од дознавањето за сторената дисциплинска повреда.

Годишен извештај за работа

Член 139

Дисциплинската комисија е должна еднаш годишно да поднесе извештај за својата работа до Наставничкиот совет на Академијата.

14. СТУДЕНТСКИ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Општи одредби за Студентскиот правобранител

Член 140

Заради заштита на правата на студентите на Академијата се формира Студентски правобранител.

Студентскиот правобранител ги штити законските права на студентите и правата утврдени со актите на Академијата, кога им се повредени од органите на Академијата, како и од лицата вклучени во наставно-образовниот процес и од други лица согласно со овој Статут.

Член 141

Студентскиот правобранител се избира од редот на студентите, со минимум завршен 2 (втор) семестар и просек на студии од минимум 8,00.

Студентскиот правобранител го избира Наставничкиот совет на предлог на Студентскиот парламент за време од 2 години, без право на повторен избор.

Доколку, Студентскиот парламент или Генералниот менаџер утврдат недоверба во работата на Студентскиот правобранител, Наставничкиот совет покренува постапка за негово разрешување.

Член 142

Студентскиот правобранител дава свечена заклетва пред Наставничкиот совет дека својата функција ќе ја врши одговорно, во рамките на законот и актите на Академијата. Студентскиот правобранител, најмалку еднаш во годината, поднесува извештај за својата работа до Наставничкиот совет.

Надлежност, избор и работа на Студентскиот правобранител

Член 143

Надлежноста, изборот и работата на Студентскиот правобранител се утврдува со посебен акт на Академијата кој е составен дел на овој Статут (акт за надлежноста, изборот и работата на студентскиот правобранител).

15. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 144

Согласност на овој Статут даваат основачите на Академијата.

Член 145

Студентите запишани пред влегувањето во сила на овој Статут продолжуваат да студираат според правилата што важеле во моментот на запишувањето.

Член 146

Овој Статут влегува во сила со денот на донесување.

Генерален менаџер

Горазд Смилевски